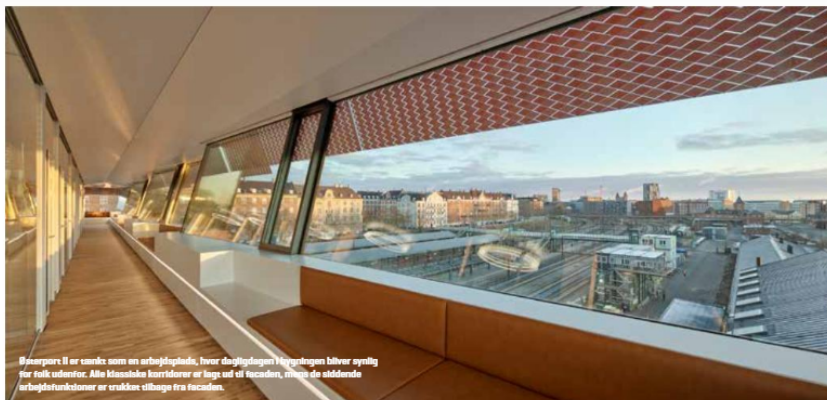
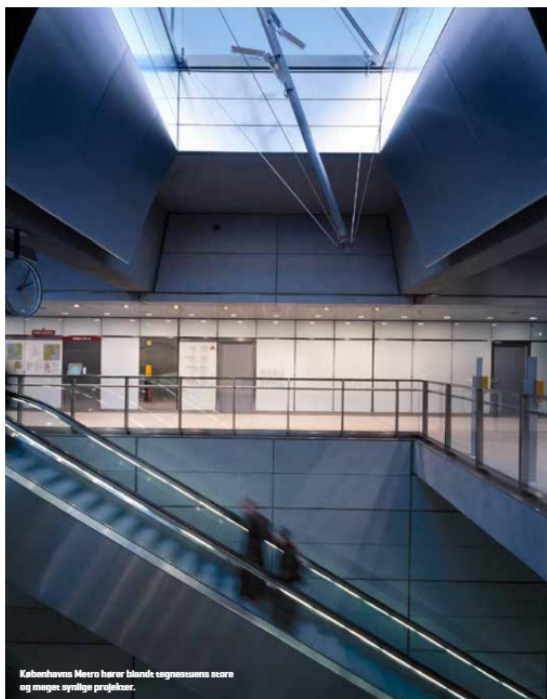

#carports II er tænkt som en arbejdsplads, hvor dagligdagen bliver nyere og mere effektiv. Alle klassiske korridorer er taget ud til fordel for åbne, rummelige arbejdsfunktioner der trækker tilbagelæg fra facaden.

Københavns Metro har været blandt tegnestuens mest og mest synlige projekter.

Syddansk Universitet er opført i byggestadiet af 70'erne og fremstår stadig med et stort af kvadratisk skulpturelt rum som arkitekturens. Fra 2002-06 blev der bygget endnu en byggestad, og således bygges der på NyeSILMO, en ny bygning til det samfundsskolekulturelle rum.

Phil G Sørensen tidligere hovedkvarter er tegnet af Jan Søndergaard og blev færdig efter kun 20 år. Fredebygningen fra 2015 omfatter handelskø, bygninger og levestadde.

Funktionen skal drive den gode arkitektur

Tegnestuen KHR Architecture har siden 1946 sat sit store præg på Danmark. I dag står ingeniøren Lars Kragh i spidsen for arkitekterne, og han holder et skarpt fokus på, at den gode bygning ikke blot skal bestå af ren facadearkitektur.

Tekst af Tim Panduro

Det er muligvis en overdrivelse at sige, at arkitekter og ingeniører er som hunde og katte, når det handler om fredelig sameksistens. Men de to faggrupper har et vidt forskelligt udgangspunkt til byggeriet – og det kan mærkes, mener Lars Kragh.

– Der er et had-kærlighedsforhold. Hårdt sat op kan man hverken leve med eller uden hinanden. Der findes selvfølgelig mange dygtige arkitekter og ingeniører, der har en holistisk tilgang til byggeriet, men arkitekter opfatter ofte ingeniører som nogle, der sidder på hænderne, mens ingeniørerne ser arkitekter som nogle, der hele tiden ændrer planer, siger Lars Kragh.

Han ved, hvad han taler om. Han er uddannet ingeniør, men har siddet i direktørstolen på tegnestuen KHR Architecture siden 2014. De faglige modsætninger til trods har det ikke givet anledning til de store konflikter, for selv om Lars Kragh er ingeniør, har arkitekturen altid haft en stor plads i både hjerne og hjerte på direktøren.

– Da jeg fik direktørjobbet, sagde mange af mine venner, at det var på tide, at jeg havde i et arkitektfirma. Der har altid været meget arkitekt i mig. Jeg begyndte på Kunstakademiets Arkitektskole i 1978, men det var for ustruktureret en uddannelse for mig, så jeg skiftede til ingeniør. Det har jeg aldrig fortrudt, men jeg har alle dage bevaret min nærhed til arkitekturen, og jeg har arbejdet sammen med de helt store som Zaha Hadid, Norman Foster og Daniel Libeskind, så jeg har et rigtig godt udgangspunkt for at sidde som leder i en arkitektvirksomhed, siger han og understreger i samme vending, at han er glad for at være en del af en tegnestue, der som mange af konkurrenterne ikke er blevet opkøbt af ingeniørfirmaer.

– En af årsagerne til at dansk arkitektur er så kreativ, er efter min overbevisning, at man i modsætning til i mange lande ikke uddanner arkitekter og ingeniører samme sted. Så selv om arkitekter kunne lære mere om tidplaner og myndighedssamarbejde, er det en stor styrke, at danske arkitekter får lov til at bevare en stærk kreativitet. Den styrke forsøger vi at bevare ved at være selvstændig praktiserende tegnestue, der alene arbejder med arkitektur og tegner videre, til vi synes, projekterne er klare. Nogle bygherrer foretrækker en one-stop-shop, hvor der både er arkitekter og ingeniørfaglige kræfter, mens

andre foretrækker en løsning, hvor arkitekterne leverer helt særegne løsninger. Der er heldigvis plads til begge måder at organisere sig på i vores branche.

SOLIDE FINGERAFTRYK

Den kreative tilgang skal dog aldrig overskygge, at byggerierne også skal bruges af almindelige mennesker, understreger Lars Kragh.

Tegnestuen har nemlig lange traditioner for at skabe byggeri, der indgår i vores allesammens hverdag. Gennem årene har KHR Architecture blandt andet skabt så markante bygninger som Hvidovre Hospital, Rødovre Centrum, Lyngby Stortcenter og de første 17 stationer på den københavnske metro. Meget af betonbyggeriet fra 1960'erne og 1970'erne kom til at forme tidens arkitektur, fortæller Lars Kragh.

– Der var tale om banebrydende arkitektur. KHR indførte det amerikanske modulbyggeri, hvor man satte betonrammer op og skabte fantastisk flot arkitektur. Det kulminerede måske med Odense Universitet, der blev vundet i 1972, og som dannede skole for fremtidige skolebyggerier, siger han.

KHR Architecture kan også prale af at stå bag Danmarks nyeste fredede bygning. Phil og Sørensen hovedkvarter i Lyngby blev opført i 1994 og blev allerede 21 år efter fundet værdigt til den ultimative hæder.

– Jan Søndergaard er den eneste nulevende arkitekt, der står bag en fredet bygning. Hovedkvarteret er meget tidstypisk for sin anvendelse af stål og glas og de åbne miljøer, siger Lars Kragh, der er glad for, at tegnestuens arkitektur ofte har været banebrydende.

– Det betyder meget for os, at vi ikke kun laver facadearkitektur. Folk skal selvfølgelig gerne tænke, at det er spændende at køre forbi en bygning, men vi har altid haft ønske om at lave noget, der kan bruges og anvendes. Funktionen skal være optimal, siger han og fremhæver blandt andet Københavns Lufthavns Finger B og Frederiksbergcenteret som eksempler.

– Det er velstrukturerede og systematiske bygninger med et holdbart materialevalg og et meget velfungerende flow, siger han. ➤

Facaden på Østerport. Foto: Adam Mørk for KHR Architecture

EN ARKITEKTONISK STORM

KHR Architecture har ofte tegnet bygninger til helt centrale placeringer – og nogle gange har opmærksomheden ikke været udelte positivt. Da tegnestuen stod bag en busterminal på Rådhuspladsen i København i 1990'erne, måtte den sande, at den havde skabt en øretervernes holdeplads – og for nyligt kom der igen blæst om tegnestuen, da et byggeri på Østerport i København – kaldet Østerport II – fik en meget hård medfart i blandt andet Berlingske, hvis læsere kårede den som årets grimme bygning. Det skyldtes blandt andet en solafskærmning af røde glasplader.

– Vi skulle skabe kontorarbejdspladser, og vi kunne have valgt solgardiner, så facaden fremstod grå. I stedet valgte vi brunrødt glas ud fra kommunens krav om en farveskala, der passede ind i området. Da vi havde fået sat 160 af de 240 paneler op, opdagede vi, at ophængene ikke levede op til vores specifikationer, og vi måtte tage dem ned igen, fordi de risikerede at falde ned i hovedet på folk, siger han.

Bygningen endte med at stå uden solafskærmning i flere måneder, fordi entreprenøren bag glaspartierne gik konkurs på grund af tekniske problemer med ophængningen. Det pyntede ikke på dens omdømme – men kritikken ramte tegnestuen hårdt, fortæller Lars Kragh.

– Alle medarbejdere bliver påvirket, når sådan noget sker. Alle skulle forsvare det til enhver familiefest, de var til. Men det var et urimeligt had. Bygningen stod stadig nogen, det var som en dame i mamelukker, der ikke havde fået

kjole på endnu. Man kan ikke bedømme en bygning, for den er færdig, siger han og understreger, at han er rigtig glad for bygningen, der først i år er blevet færdigbygget.

– Den er skabt med etnyskabende kontorlayout, hvor arbejdspladserne er inde i bygningen i stedet for langs facaden. Alle medarbejdere har lige adgang til dagslys og udsyn over byen, og fra gaden kan man se, når folk går til og fra møder eller mødes til kaffepauser i de siddemøbler, som polstrer indersiden af facaden. Samtidig er facadens yderside skabt, så den spejler byen frem for folk på gaden. Så det er en godt tænkt løsning til en teknisk meget udfordrende placering lige op ad Østerport station, siger han.

PANDEMIENS INDFLYDELSE

Tegnestuens store fokus på flow og funktionalitet har været til nytte i de nye tider, verden befinder sig i. Lars Kragh forventer, at den igangværende pandemi vil sætte sit præg på måden, vi bruger kontorbygninger fremover – og tegnestuen er allerede begyndt at sammenflette grundtankerne med fremtidens krav.

– Vi har lavet forslag til store kontorbygninger, hvor vi lægger flowet, så man kommer i berøring med færrest mulige folk. Vi lægger op til mindre grupper, der er adskilt i forhold til nabogrupperne, og vi har et fokus på ensretning, bredere gange og automatisk lys og døråbning, siger han og peger på materialevælg som et andet oplagt område at kigge på.

– En virus kan overleve på stål i flere timer, men den kan kun leve på messing i 20 minutter, så det er oplagt at tænke det ind.

VÆKST I UDLANDET

KHR Architecture har markeret sig stærkt i Danmark siden Anden Verdenskrigs afslutning, men udlandet har ikke været en del af virksomhedens forretningsplan. Det har ændret sig under Lars Kragh.

– Jeg mente, at vi skulle kigge ud over Valby Bakke, og i min tid er der sket en internationalisering. Vi er begyndt i Tyskland, vi har en styrket position i Norge og vi har reaktiveret vores tilstedeværelse i Grønland. De tre områder udgør næsten halvdelen af vores omsætning i dag mod 20 procent for få år siden, siger Lars Kragh, der ikke er bleg for at have store ambitioner, når det handler om vækst.

– Om fem år er vi en halv gang større, spør han.

– Men vi bliver ved med at have et enkelt hovedkontor, så vi ikke får skabt små lokale kongedømmer. Det er en den bedste måde at fastholde den klare signatur, vore bygninger har.

FAKTA:

KHR Architecture blev grundlagt som Krohn & Hartvig Rasmussen i 1946 af Gunnar Krohn og Elgil Hartvig Rasmussen. I 1960'erne udviklede virksomheden sig til at blive et af Skandinaviens største arkitektfirmaer. Blandt de tidlige værker kan nævnes Arlanda Lufthavn, Rødovre Centrum, Hvidovre Hospital og Odense Universitet. Siden har tegnestuen stået bag blandt andet KUA på Amager, Københavns Metro og Bang og Oluksens hovedsæde i Struer. Virksomheden holder til på Holmen i København.

Doors with purpose.

Den rette dør bliver åbnet og en ny karriere tager sin begyndelse. Tænk hvilken betydning en dør kan have. Vi fremstillede vores allerførste dør, så den kunne modstå brand. Det var i 1942. Siden har hver eneste dør, vi har udviklet, haft et vigtigt formål. At stoppe tyve, støj, eksplosioner, skud, brand og giftige røgasser. At øge trivslen og trygheden i boliger og på skoler, på hoteller og arenaer. At redde liv.

Vores døre har et tydeligt formål og det har vi også. At hjælpe dig med det, du har brug for, for at få den rette dør til dit projekt. For er der noget, vi har lært gennem årene, så er det, at døre ikke altid er så ligetil, som de ser ud. Det er derfor, vi altid kun har haft fokus på døre. Det kræver engagement og nysgerrighed for at skabe døre, som gør en forskel.

Læs mere på daloc.dk

DALOC